BESTEMMARORD 2
- **Eigedomsord** 3
- **Peikeord** 8
- **Mengdeord** 12

BESTEMMARORD

Bestemmarorda fortel meir om substantivet.

Orda kan fortelje **kven som eig** det vi snakkar om:
stolen **vår**, gutane **mine**

Orda kan **peike på** noko eller nokon spesiell i teksta:
det huset (ikkje det andre!)

Orda kan fortelje **talet** eller **mengda** på substantiv:
sju hus, **mange** jenter

Vi har tre grupper av bestemmarord:

Eigedomsord	**Peikeord**	**Mengdeord**
stolen **min**	**den** stolen	**fire** stolar
jenta **di**	**denne** jenta	**mange** jenter
huset **vårt**	**dette** huset	**få** hus

1
Lag tre setningar der du bruker eigedomsord.

____

____

____

Lag tre setningar der du bruker peikeord.

____

____

____

Lag tre setningar der du bruker mengdeord.

____

____

____

Eigedomsord

Eit eigedomsord fortel kven som **har** eller **eig** noko.
Det fortel **kven** denne tingen, staden eller personen høyrer til.
Vi ser at kvart personlege pronomen (sjå Pronomen, s. 2) har sitt eigedomsord.

Eintal	**Hokjønn**	**Hankjønn**	**Inkjekjønn**	**Fleirtal**
1. person	mora **mi**	faren **min**	barnet **mitt**	systrene **mine**
2. person	mora **di**	faren **din**	barnet **ditt**	systrene **dine**
3. person	mora **hennar**	faren **hennar**	barnet **hennar**	systrene **hennar**
	mora **hans**	faren **hans**	barnet **hans**	systrene **hans**

Vi ser at i 1. og 2. person eintal blir eigedomsorda **mi** og **di** bøygde i kjønn og tal.
Men i 3. person eintal er eigedomsorda **hennar** og **hans** det same i alle kjønn og tal.

Fleirtal	**Hokjønn**	**Hankjønn**	**Inkjekjønn**	**Fleirtal**
1. person	mora **vår**	faren **vår**	barnet **vårt**	systrene **våre**
2. person	mora **dykkar**	faren **dykkar**	barnet **dykkar**	systrene **dykkar**
3. person	mora **deira**	faren **deira**	barnet **deira**	systrene **deira**

Vi ser at i 1. person blir eigedomsordet **vår** bøygd i kjønn og tal.
Men i 2. og 3. person fleirtal er eigedomsorda **dykkar** og **deira** dei same i alle kjønn og tal.

2

Set inn *mi*, *min*, *mitt* eller *mine*.

Det er pennalet _____ som ligg på pulten. Såg du pengane _______ som låg i veska ______? Foreldra ________ er innflyttarar. Faren _______ er frå Oslo, og mora ________ er frå Bergen. Elisa er syskenbarnet ________. Ho bur i Trondheim. Dei andre syskenbarna _________ bur her.

Set inn *di*, *din*, *ditt* eller *dine*.

Har du hugsa matpakken _______? Bøkene ______ ligg på stovebordet, og jakka _____ på golvet! Det er ______ ansvar å kome på skulen til rett tid. Læraren _______ blir nok både sint og irritert viss du er for sein. Venene ______ ventar på deg utanfor huset _______. Har du hugsa tekstboka ______? Skund deg!

Set inn *vår*, *vårt* eller *våre*.

Det nye huset ________ er fint. Alle møblane ________ er på plass, og bilen _______ står i garasjen. Stova ________ er måla kvit, soveromma ________ er blå, og det store kjøkkenet ________ er gult.

Eigedomsordet kjem vanlegvis **etter** substantivet det fortel om.
Då må substantivet ha **bestemt form**:

Vi ryddar hus**et vårt.**
Eg snakka med systr**ene mine**.
Har du ringt mor**a di**?

Nokre gonger vil vi leggje ekstra trykk på eigedomsordet.
Då kjem eigedomsordet **framfor** substantivet, og substantivet får ubestemt form:

Det er **vårt hus** vi ryddar, ikkje **ditt**!
Det var **mine** syst**rer** eg møtte, ikkje **deira**.
Det er **mi mor** eg har ringt, ikkje **di**.

3

Skriv setningar der eigedomsorda kjem etter substantiva. Bruk uttrykka til venstre.

vårt barn	**Barnet vårt heiter Leo.**
mi syster	______________________
våre vener	______________________
deira bilar	______________________
mine interesser	______________________
ditt selskap	______________________
dykkar nabo	______________________
hans heimland	______________________
hennar bil	______________________
min mann	______________________
vår familie	______________________

Refleksive eigedomsord

Vi bruker dei refleksive eigedomsorda når han/ho som eig objektet, eller han/ho som objektet høyrer til, er den same som subjektet i setninga.
Då viser subjektet og eigedomsordet i objektet til same person.

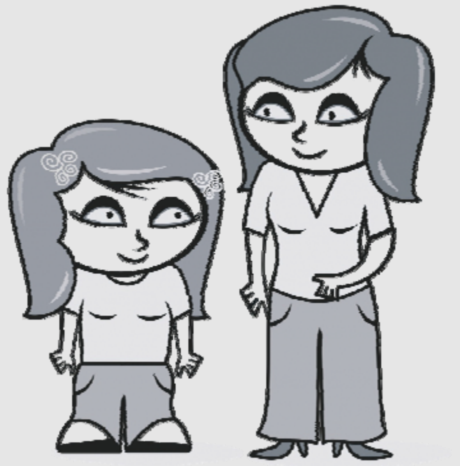

Luisa snakkar med mora **si**.
(Det er **Luisas** mor.)

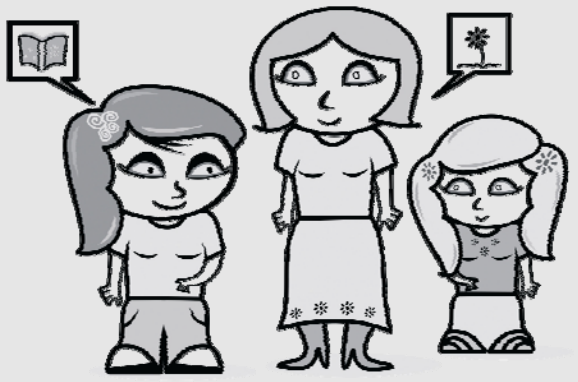

Luisa snakkar med mora **hennar**.
(Det er mora til ei veninne.)

	Eintal			Fleirtal
	hokjønn	**hankjønn**	**inkjekjønn**	
3. person	mora **si**	faren **sin**	barnet **sitt**	systrene **sine**

Merk! Som vi ser over, gjeld dette berre 3. person, eintal og fleirtal.

Carmen møter faren **sin**. Det er **Carmens** far.
Men: **Carmen** møter faren **hans**. Det kan vere faren til ein ven.

Leo og Luisa henta tantene **sine**. Det er **Leo og Luisas** tanter.
Men: **Leo og Luisa** henta tantene **deira**. Det kan vere tantene til Irina og Yuri.

Merk! Si, sin, sitt og sine kan aldri stå som del av **subjektet**:

Leo vil snakke med **mora si**, men **mora hans** er ikkje heime. (mora hans = subjekt)

4

Set inn *sin*, *si*, *sitt* eller *sine*.

Maria er seint ute og må skunde seg på jobb. Ho tek på seg kleda _____ i ein fart, et maten _____, pussar tennene ______, finn veska ____ og låser til slutt døra til huset ____. Barna til Maria har allereie gått til skulen ______. Dei åt frukosten _______ og smurde matpakkane ______ før dei gikk. Dei treng ikkje å låse huset ______, for det gjer Maria. Maria køyrer bilen _________ til arbeidsplassen ______. Ho er glad i arbeidet _______ og vil ikkje kome for seint. Når ho kjem fram, ser ho kollegaene _____ på veg inn døra. Ho finn veska _____ og papira _________ og skundar seg etter.

5

Set strek under eigedomsorda.

I kveld har eg bestemt meg for å gå på kino saman med broren min og to av venene mine. Broren min er to år yngre enn meg, og venene mine er like gamle som meg. Den eine venen min kjem frå Iran, den andre venen min er norsk. Foreldra mine er ikkje heime i kveld, men tanta mi kjem innom for å sjå korleis vi har det. Eg bruker å besøkje tanta mi og onkelen min nokså ofte. Dei bur i nabobygda, og bestefaren min og bestemora mi bur ikkje så langt frå dei. Eg vil besøkje alle slektningane mine der seinare i veka.

Fortel det same om Per.

I kveld har Per bestemt seg ____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Fortel det same om Kari.

I kveld har Kari bestemt seg ____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

Fortel det same om Per og Kari.

I kveld har Kari og Per bestemt seg _______________________________________

____

____

____

____

____

____

____

____

____

6

Refleksivt eller vanleg eigedomsord? Set inn *hans*, *hennar*, *deira* eller *sin*, *si*, *sitt*, *sine*.

Carmen skal følgje sonen ______ til fastlegen i dag. Sonen ______, Leo, har vondt i halsen og hostar. Legen _______synest hosten til Leo er stygg, og han gir Carmen ein resept slik at ho kan kjøpe medisin til guten _______. Naboen til Carmen, Kari, er også på legekontoret med to av barna _______. Guten og jenta ________ er også sjuke. No ventar borna på faren ______ som skal kome og hente dei. Begge foreldra ______ er litt

urolege for borna ______, særleg for jenta _____ som har høg feber. Legen lover både Kari og Carmen at barna _______ snart skal bli friske. Han kan nok arbeidet ______, tenkjer Carmen.

Peikeord

Vi kan bruke peikeord når vi peiker på noko. Peikeorda kan stå til eit substantiv eller dei kan stå aleine:

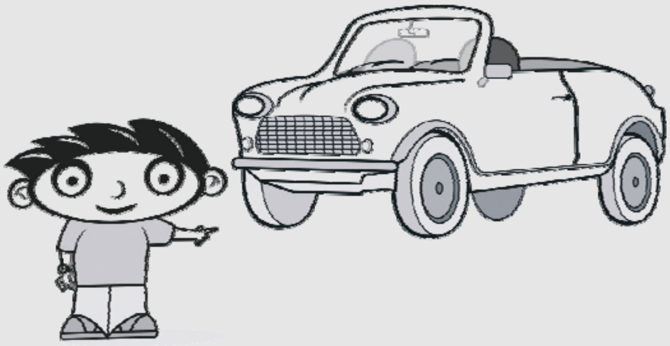

Sjå på **den bilen**! **Den** var fin!

Vi bøyer peikeorda i kjønn og tal:

Hokjønn	**Hankjønn**	**Inkjekjønn**	**Fleirtal**
den	den	det	dei
denne	denne	dette	desse

Denne, **dette** og **desse** bruker vi når vi snakkar om noko som er nær oss.
Den, **det** og **dei** bruker vi når vi snakkar om noko som er lenger borte i tid eller avstand:

Tek du **den** boka **der,** så tek eg **denne** boka **her**.
Det huset vi leigde i fjor, var mykje meir praktisk enn **dette** huset.
Desse epla på bordet ser betre ut enn **dei** som ligg i skapet på kjøkkenet.
Denne sommaren har vore mykje finare enn **den** i fjor.

7

Set inn *den*, *det* eller *dei* i staden for substantiva.

måleri	Så vakkert _____________________ er!
sykkelen	Å nei, sjå _________________, heilt øydelagd!
boka	______________________ var dyr, 300 kroner!
fjella	Har du sett så høge fjell før? _____ er dei høgste eg har sett!

8

Set inn *denne*, *dette* eller *desse* i staden for substantiva.

restaurant	Skal vi ete på __________________________ i dag?
restaurantane	_______ som ligg her på andre sida av gata, er så dyre.
skjørtet	_________________________ var kjempefint og billeg.
skjørta	_______________ andre var både dyre og umoderne.
lua	Her var det mange luer. Skal eg ta på meg ________?
luene	___________________ ser ikkje så varme og gode ut!

9

Set inn *denne*, *dette* eller *desse* før substantiva i setningane under.

Kva meiner du med _____________________ spørsmålet?

I _____________ byen er det vanskeleg å finne eit billeg

hus!

_____________________________ eplet smakte ikkje godt!

Tusen takk! ______________________ blomane var vakre.

Så flink kokk du er! ________________ maten smakte godt.

Å nei! Eit hòl! Og ________________ jakka som var så dyr!

_______ druene smakte mykje betre enn dei vi kjøpte i går!

Endeleg! __________________ oppgåva veit eg svaret på!

10

Set inn *den*, *det*, *dei*, *denne*, *dette* eller *desse* som i eksempelet.

Vi kan ta *desse* stolane, men ikkje *dei* der borte.

Eg vil kjøpe ___________ boka, men ikkje ______________ der borte.

Eg vil ha _____________ epla, men ikkje _______________ der borte.

Eg kjenner __________ flyktningane, men ikkje ________ som går der.

Han bur i _____________ huset, ikkje i _________________ der borte.

Vi kan låne __________ maskinene, men ikkje ___________ der borte.

________ klokka går rett, men ikkje _______ som heng på veggen der.

Begge (to) og begge delar

Begge (to) bruker vi når vi snakkar om **to** personar eller **to konkrete** ting i bestemt form eintal:

Kjenner du Luisa og Leo? Ja, eg kjenner **begge (to)**.
Begge husa er gule.

Begge delar bruker vi ved **uteljelege substantiv**, **generelle omgrep** eller ved **handlingar**:

Liker du kaffi eller te? Eg liker **begge delar**.
Vil du ha sjokolade eller kake? Eg vil ha **begge delar**.
Snakkar du spansk eller norsk? Eg snakkar **begge delar**.

11

Lag setningar der du set inn *begge to* eller *begge delar*.

Vil du ha mjølk eller kakao? __________________________________

Snakkar du arabisk eller kurdisk? __________________________________

Vil du ha det grøne eplet eller det raude eplet? ________________________________

Liker du fotball eller handball? __________________________________

Er det Luisa eller Leo som kjem? __________________________________

Både – og

Både må alltid ha bindeordet **og** saman med seg.
Vi bruker **både – og** når vi snakkar om to eller fleire ting eller personar:

Både Leo **og** Luisa gjekk tidleg heim.
Både matematikk, norsk, engelsk **og** kroppsøving er vanlege fag i grunnskulen.

12

Set inn *både* eller *begge*.

Carmen kjøpte ______________________________ jakkene.

Ho kjøpte _______________ sommarjakka og vinterjakka.

Elevane må skrive ferdig ___________ stilane til i morgon.

Elevane fekk fri frå skulen. _________ lærarane var sjuke.

____________ norsklæraren og engelsklæraren var sjuke.

____________ brørne mine er eldre enn meg.

Mengdeord

Mengdeord kan fortelje om kor mange ting ein har:

Eg har **femti** bøker, **sytti** CD-ar og **hundre** filmar.

Mengdeord som **mange** og **få** kan også fortelje om noko som ikkje er talfesta:

Det er **mange** innbyggjarar i Japan, men **få** innbyggjarar i Noreg.

Ubestemte mengdeord som **mykje** og **lite** bruker vi saman med mengder og uteljelege substantiv:

Nordmenn et for **mykje** søtsaker og for **lite** sunn mat!

Grunntal

0 null	10 ti	20 tjue	30 tretti
1 éin/eitt	11 elleve	21 tjueein	40 førti
2 to	12 tolv	22 tjueto	50 femti
3 tre	13 tretten	23 tjuetre	60 seksti
4 fire	14 fjorten	24 tjuefire	70 sytti
5 fem	15 femten	25 tjuefem	80 åtti
6 seks	16 seksten	26 tjueseks	90 nitti
7 sju	17 sytten	27 tjuesju	100 hundre
8 åtte	18 atten	28 tjueåtte	1000 tusen
9 ni	19 nitten	29 tjueni	1000 000 ein million
			1 000 000 000 ein milliard

Når vi har tiarar og einarar etter hundre, bruker vi konjunksjonen **og** for å skrive eller seie talet:

655 = seks hundre **og** femtifem
905 = ni hundre **og** fem

Hundre og tusen har inga ending i fleirtal:

400 = fire hundre
4000 = fire tusen

Million og milliard får **-ar** i fleirtal:
1 million 4 million**ar**
1 milliard 4 milliard**ar**

13

Skriv tala med bokstavar.

39 ______________________________
45 ______________________________
105 ______________________________
378 ______________________________
1555 ______________________________
7634 ______________________________
28 295 ______________________________
2 000 000 ______________________________
7 000 000 000 ______________________________

Ny og gammal teljemåte

55 = femtifem (ny teljemåte: først tiarar – så einarar)
55 = fem og femti (gammal teljemåte: først einarar – så tiarar)

Merk! Det er framleis mange som bruker den gamle måten å telje på.

14

Skriv med tal kva varene kostar.

Mjølka kostar ti femti. ______________________________

Sjokoladen kostar nitten kroner og nitti øre. ______________________________

Eplet kostar seks femti for kiloen. ______________________________

Kjøtet kostar seks og femti for kiloen. ______________________________

Vaskepulveret kostar trettini førti. ______________________________

CD-en kostar nittitre nitti. ______________________________

Boka kostar tre og nitti nitti. ______________________________

Ei, ein, eit og **éi, éin, eitt**

Ei, ein og **eit** er ubestemte artiklar som står til eit substantiv i eintal, ubestemt form.
Éi, éin og **eitt** er grunntal. Dette er det einaste talet som blir bøygd i kjønn.

Merk! Vi skil mellom artiklane og talorda ved å **markere trykket**.
Dette gjer vi ved å bruke apostrof og dobbel konsonant.

15

Set inn *ei*, *ein* eller *eit* eller *éi*, *éin* eller *eitt*.

Er klokka to? Nei, klokka er berre ___________________.

Eg har ______ stor flaske brus, _______ liten mjølkesjokolade og _______ eple.

Kor mange flasker brus drakk du? Eg drakk ikkje meir enn __________ flaske.

Kven har ete opp alle sjokoladane? Ikkje eg! Eg har berre ete ______ sjokolade.

Teljelege og uteljelege mengder

Nokre mengdeord bruker vi framfor substantiv som kan teljast, f.eks. ei bok.
Nokre mengdeord bruker vi framfor substantiv som ikkje kan teljast, f.eks. ris:

Teljelege substantiv	**Uteljelege substantiv**
Eg har **mange** bøker.	Han et **mykje** ris.
Eg har **nokre** bøker.	Han et **noko** ris.
Eg har **nokre få** bøker.	Han et **litt** ris.
Eg har **få** bøker.	Han et **lite** ris.
Eg har **ikkje nokon** bøker.	Han et **ikkje noko** ris.

16

Set inn *mange* eller *mykje*, *få* eller *lite*.

Det er ______________ snø ute, og _____________ barn er ute og går på ski.

Det er ________________ kaffi igjen, men _______________________ flasker brus.

Det er sunt å ete __________ fisk. I går var eg på sjøen og fekk ____________ fiskar.

Vi fekk så _________ god mat! Carmen og Arne hadde laga __________ gode rettar.

Siste åra har det vore _______ regn, men i haust har det vore ___________ regn.

Kjem det _______________ eller _____________________ gjester på festen i kveld?

17

I oppgåva over er det mange uteljelege substantiv. Kan du finne fleire?

____

____

____

____

____

____

Samanlikning

Vi gradbøyer nokre av mengdeorda når vi skal samanlikne.

Positiv	Komparativ	Superlativ
mange	fleire	flest
mykje	meir	mest
få	færre	færrast
lite	mindre	minst

Per fekk **mange** fiskar, Pål fekk **fleire** fiskar enn Per, men Oskeladden fekk **flest**.

I fjor snøa det **mykje**, året før snøa det **meir** enn i fjor, men i år har det snøa **mest**.

Oskeladden fekk **få** fiskar, Pål fekk **færre** fiskar enn Oskeladden, men Per fekk **færrast**.

I fjor regna det **lite**, året før regna det **mindre**, men i år har det regna **minst**.

18

Per har	**Pål har**	**Oskeladden har**
50 bøker	**30 bøker**	**10 bøker**
mykje frukt	**noko frukt**	**lite frukt**

Bruk opplysningane over, og lag setningar med:

mange ______________________________

fleire ______________________________

flest ______________________________

meir ______________________________

mest ______________________________

mindre ______________________________

minst ______________________________

Mengdeuttrykk – ei oppsummering

mange – fleire – flest
dei fleste

Desse formene bruker vi saman med noko **teljeleg:**

I hylla stod det **mange** bøker.

Luisa lånte **fleire** bøker **enn** Leo.
Luisa lånte **flest** (bøker).
Ho lånte **dei fleste** (bøkene).

mykje – meir – mest
det meste
mesteparten

Desse formene bruker vi saman med noko **uteljeleg**:

På benken stod det **mykje** mat.

Leo åt **meir** mat **enn** Luisa.
Leo åt **mest** (mat).
Han åt **det meste** (av maten).
Han åt **mesteparten** (av maten).

19

Set inn rette former av *mange*, *mykje*, *få* eller *lite*.

Det kom ______________ gjester enn Arne og Carmen hadde rekna med.

Nordmenn drikk __________________ kaffi enn det engelskmenn gjer.

Det er ______________ studentar frå Ghana enn frå Kenya.

Dei _______________________ studentane kjem frå Noreg.

Studentane fekk _____________ heimearbeid, ______________ enn i førre veke.

Luisa gjorde ________________________________ av heimearbeidet kvelden før.

Muhammed røykjer __________ enn Fatima. Ho røykjer ikkje så ____________.

Arne og Carmen kjenner ___________ flyktningar.

Dei _______________ flyktningane kjem frå Iran.

Lite og litt

Desse orda tyder ikkje det same:

Vi har **lite** pengar igjen. Korleis skal vi greie oss?
Det er **lite** mat igjen. Vi må kjøpe meir mat.

Vi har **litt** pengar igjen. Vi greier oss bra likevel.
Det er **litt** mat igjen. Vi må ikkje kjøpe mat likevel.

Merk! Lite er oftast eit negativt uttrykk, medan **litt** er oftast eit positivt uttrykk.

20

Set inn *litt* eller *lite*.

Vi har dessverre _______ ris, men vi har ___________ kjøt og nokre poteter.

Vi kan ikkje køyre heilt til Oslo. Vi har _____________ bensin igjen.

Vil du ha ______________ kaffi, eller vil du ha _______________ te?

Arne røykjer ______, og han trimmar ______. Han burde ta betre vare på helsa si.

Du et så ________! Har du ikkje matlyst? Et du for __________________ fisk?

Carmen og Arne har allereie eit hus, men det er nokså ___________. No når familien har vorte ________ større, treng dei ___________ meir plass.

All, alt og alle

Desse orda står til substantiv.

All og **alt** bruker vi framfor uteljelege substantiv:

Han drakk opp **all mjølka**.
Ho åt opp **all maten**.
Dei hadde brukt opp **alt vatnet**.

Alle står før substantiv i fleirtal:

Dei ropte på **alle barna.**
Dei ropte på Kari, Leo og Ali.

Når det berre er to substantiv, bruker vi **begge** og ikkje **alle**:

Dei ropte på Kari og Leo – dei ropte på **begge barna**.

21

Set inn *all*, *alt*, *alle* eller *begge* saman med rett form av substantivet.

snø	Sjå ______________________________ som har kome i natt!
bil	___________________________________ er dekte av snøen.
vatn	Kvar kjem ______________________________ på golvet frå?
teppe	_______________________________________har vorte våte.
mat	Kva skal vi gjere med _____________________ som er igjen?
pølse	____ er visst borte.
elev	Vi må snakke med ___________________________________.
elev	Det er to irakiske elevar på skulen. Vi må snakke med ____ frå Irak.
kake	Kven har ete opp _____________________________________?
boss	Kvar torsdag må vi rydde vekk ___________________________.
flyavgang	På grunn av dårleg ver er _______________________________ kansellerte.

Heil, heilt og heile

Før teljelege substantiv må vi bruke **heil** i staden for **all**.
Heil bøyer vi etter kjønn i eintal:

Leo drakk **ei heil flaske** brus.
Eg måtte vente **ein heil time** før eg kom inn til legen.
Det er **eit heilt år** sidan eg såg kona mi sist.

Heil bøyer vi slik i bestemt form:

Heile verda vart skremd den 11. september 2001.

22

Set inn *heil*, *heilt* og *heile*.

Barna masar _______________ tida om å få kjøpe godteri.

____________ byen hadde møtt fram for å sjå kronprinsparet.

Muhammed måtte vente eit _____________ år før han fekk svar på søknaden om asyl.

Eg kjem ikkje på skulen i morgon. Eg blir borte _____________ dagen.

Luisa planlegg å ta fri eit _____________ år for å reise rundt _______________ jorda.

Leo åt opp ei _____________ kake aleine.

Carmen såg ein __________ flokk med sauer.

23

Set inn *all*, *alt*, *alle* eller *heil*, *heilt*, *heile*.

Skal du arbeide ___________ sommaren? Nei, men eg skal arbeide ______ dagane i juli.

Sjå på ________________ snøen ute! Det snøar ___________ tida. Eg har måka snø ein __________ time, men eg må nok bruke _________ dagen, ja, kanskje eit ________ døgn!

Dei sat oppe __________ natta og diskuterte ___________ problema sine.

Leo har ete ________________ druene på skåla. Han har også ete opp ___________ brødet i brødboksen, han har drukke opp ________ jusen i kjøleskapet og __________ mjølkekartongen. Det er snart ____________ tomt i kjøleskapet.

No har eg lese eit _______ kapittel, og eg håper _____________ boka er like spennande. Eg har lese _________ denne forfattaren har skrive før. På biblioteket har dei ___________ bøkene hans.

Når du er ferdig med _________ denne oppgåva, må du gjere ____________ dei andre oppgåvene i kapittelet.

Mengdeord i staden for substantiv

Sjølv om mengdeorda står aleine, viser dei likevel til substantiv, og står i staden for substantiva.
Ord som **menneske** eller **personar** tek vi ofte bort:

Var det **nokon** (person) som ringde på døra?
Det var svært **mange** (menneske) i kyrkja julekvelden.
Det var **få** (menneske) i kyrkja sist søndag.
Alle (studentar) i Noreg har rett på studielån.
Ingen (barn) fekk lov å kome inn.

24

Set inn *alle*, *ingen*, *mange*, *få* eller *nokon*.

Det er skuleplikt for ________________________ under 16 år i Noreg.

Er det ______________________ som ikkje har plikt til å gå på skule?

Nei, ___________________________ kan late vere å møte på skulen.

Er det _____________ som kan få velje om dei vil vere med på turen?

Nei, det er anten ___________________ eller ___________________.

Kjem det ______________ eller ________________ på festen i kveld?

Vi må finne _____________ som kan hjelpe oss!

Kan ikkje ________________ det?

Nei, det er _____________ her i bygda som kan dette.

I dag var _____________________ borte frå klassa. Dei var sjuke.

Ein

Mengdeordet **ein** bruker vi i staden for substantiv eller pronomen når vi snakkar om menneske generelt.
Vi tenkjer ikkje på bestemte personar, men vi snakkar om noko som gjeld fleire:

Ein bør alltid kome presis.
Ein må passe seg i trafikken.

I staden for **ein** kan vi bruke f.eks. **du** eller **folk**:

Du bør alltid kome presis.
Folk må passe seg i trafikken.

25

Set inn mengdeordet *ein*.

Skal _________ alltid kome presist til ein avtale? Ja, _______ må alltid kome presist til avtalar på offentlege kontor og hos lege og tannlege. Men når ________ har ein avtale med vener, må _______ ikkje vere like presis. Om ________ gløymer avtalen hjå legen, kva skjer då? Då må _________ kanskje betale for ein legetime som _______ ikkje har hatt. _______ vil nok ikkje gløyme timen neste gong!

Eigen

Dette er eit forsterkande bestemmarord.
Ordet fortel at noko høyrer til nokon, og ofte kjem **eigen** etter eigedomsordet **sin**:

Vi skal flytte inn i **eige** hus.
Leo ville tene sine **eigne** pengar.

Vi bøyer **eigen** i tal og kjønn:

Han har sin eig**en** bil (hankjønn).
Han har si eig**a** leilegheit (hokjønn).
Han har sitt eig**e** hus (inkjekjønn).
Dei har sine eig**ne** hus (fleirtal).

26

Set inn rett form av *eigen*.

Arne har sitt ________ firma. Han har _____________ kontor, ______________ datamaskin og sin ____________ firmabil.

Luisa og Leo måtte dele rom før, men no har dei fått ________ rom. Det er godt å ha sitt _______ rom, synest Luisa. Ho kunne tenkje seg å få si _________ leilegheit snart.

Dei første månadene i Noreg leigde familien ei stor leilegheit, men no har dei fått sitt _______ hus.